

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 7 lutego 2020 r.

BADK.DPK.133.127.2019 JB

P10-27/19	Data wpływu petycji 10 grudnia 2019 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 6 lutego 2020 r.

PARTIE POLITYCZNE

TEMAT

AKTUALNIENIE POJĘĆ W USTAWIE

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna.

Sebastian Adamowicz.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, w celu uaktualnienia nazewnictwa ustawy i uporządkowania przepisów.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnioskuje o zmianę treści art. 22 ustawy o partiach politycznych poprzez zastąpienie wyrazu „kasacja” frazą „skarga kasacyjna” oraz o zmianę treści art. 45 ust. 2 ustawy poprzez wykreślenie przecinka i liczby „39” po nim.

Wnoszący petycję w uzasadnieniu wskazał, że „ustawa o partiach politycznych odwołuje się do nieistniejącego środka zaskarżenia w postępowaniu cywilnym, a także do uchylonego przepisu tejże ustawy”.

STAN PRAWNY:

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 580) w art. 22 stanowi, że kasacja przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia wpisu z ewidencji z uwzględnieniem przepisów zawartych w ustawie o partiach politycznych oraz przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym.

Państwowa Komisja Wyborcza na mocy art. 38c ust. 1 ma prawo wystąpić do sądu z wnioskiem o wykreślenie wpisu partii politycznej z ewidencji, która nie złożyła w terminie sprawozdania o źródłach pozyskania środków finansowych, w tym o kredytach bankowych i warunkach ich uzyskania oraz o wydatkach poniesionych ze środków Funduszu Wyborczego w poprzednim roku kalendarzowym. Sąd po przeprowadzeniu rozprawy wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii politycznej z ewidencji.

W art. 45 ustawy określono czynności zawiązane z likwidacją partii politycznej, której działalność zastaje zakończona na skutek rozwiązania mocą uchwały uprawnionego statutowo organu partii lub postanowienia Sądu o wykreśleniu wpisu partii z ewidencji z następujących przyczyn:

– brak zawiadomienia sądu o zmianie statutu partii, adresu siedziby, składzie organów uprawnionych w statucie do reprezentowania partii na zewnątrz oraz do zaciągania zobowiązań majątkowych (art. 20),

– wątpliwości co do zgodności z Konstytucją RP celów lub zasad działania partii

politycznej zawartych w zmianach do statutu (art. 21),

– orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o niezgodności z Konstytucją RP celów lub działalności partii politycznej (art. 44).

Czwartą okolicznością likwidacji partii politycznej była przyczyna z art. 39 – obowiązek składania informacji o źródłach finansowania. Art. 39 został skreślony w 2001 r. przez art. 238 pkt 17 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

INFORMACJE DODATKOWE:

Nota redakcyjna Systemu Informacji Prawnej LEX do zmian wprowadzonych do ustawy o partiach politycznych przez ustawę z dnia 12 kwietnia 2001 r. Ordynacja wyborcza (skreślenie: art. 26, ust. 2 w art. 36, **art. 39**, dodanie: art. 23a, art. 34a-34c, art. 35a, art. 36a, art. 36b, pkt 3 w art. 37, **art. 38a-38d**, art. 39a, art. 49a-49h oraz zmiana art. 11, art. 24, art. 25, **art. 27-38**, art. 40).

Wprowadzone zmiany miały na celu kompleksowe uregulowanie zagadnienia finansowania działalności partii politycznych i usunięcie zaistniałych nieścisłości, tak aby stało się ono bardziej przejrzyste i możliwe do weryfikacji. Nowelizacja wprowadziła zakaz prowadzenia działalności gospodarczej przez partie polityczne. Usunięto też zapis mówiący o możliwości pozyskiwania majątku w drodze zbiórek publicznych. Majątek partii może być przeznaczony tylko na cele statutowe lub charytatywne, zaś w przypadku likwidacji partii przekazany będzie instytucji charytatywnej. Zgodnie ze zmianami dochody ze swego majątku partia może czerpać tylko w ściśle określony przez ustawę sposób. Umożliwiono partiom pozyskiwanie środków na działalność statutową poprzez zaciąganie kredytów bankowych, jednakże wszelkie środki finansowe muszą być gromadzone na kontach bankowych.

Monika Dębska, **Komentarz do art. 22 ustawy o partiach politycznych**, stan prawny: 2012.12.01.

Zgodnie z dyspozycją art. 22 u.p.p. w sprawach o wpis partii politycznej do ewidencji stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, z uwzględnieniem przepisów ustawy o partiach politycznych, w tym samego art. 22 in fine u.p.p., przewidującego, że kasacja przysługuje jedynie od postanowień sądu drugiej instancji w przedmiocie wpisu lub wykreślenia wpisu z ewidencji.

Należy wskazać, iż oczywiście brzmienie tego przepisu zostało ustalone w 1997 r., kiedy to w k.p.c. znajdowały się przepisy o kasacji.

W obowiązującym stanie prawnym, wskutek nowelizacji dokonanej ustawą z 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 13, poz. 98), obowiązują dodane do Kodeksu postępowania cywilnego przepisy o skardze kasacyjnej. Za niedopatrzenie należy uznać brak wprowadzenia stosownej zmiany w art. 22 u.p.p. i niewątpliwie de lege ferenda zmianę taką należy postulować. De lege lata należy natomiast stosować art. 22 u.p.p. per analogiam do skargi kasacyjnej, nie można mieć wątpliwości, iż intencją ustawodawcy było ograniczenie dopuszczalności wniesienia nadzwyczajnego środka odwoławczego jedynie do postanowień w przedmiocie wpisu lub wykreślenia wpisu z ewidencji.

Monika Dębska, **Komentarz do art. 38(c) ustawy o partiach politycznych**, stan prawny: 2012.12.01.

Zgodnie z art. 38c u.p.p. niezłożenie sprawozdania finansowego w terminie do 31 marca roku następującego po roku sprawozdawczym skutkuje - nie jak w przypadku informacji finansowej odrzuceniem - a obligatoryjnym wystąpieniem przez PKW z wnioskiem o wykreślenie wpisu tej partii politycznej z ewidencji partii. Wniosek rozpoznaje Sąd Okręgowy w Warszawie, VII Wydział Cywilny Rejestrowy, który zgodnie z art. 23 u.p.p. proceduje w oparciu o przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, z uwzględnieniem przepisów ustawy o partiach politycznych, Sąd ten wydaje postanowienie o wykreśleniu wpisu partii politycznej z ewidencji po przeprowadzeniu rozprawy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2008 r. (sygn. akt III SK 25/07), w uzasadnieniu wskazano, że „zgodnie z przepisem art. 38c ust. 1 ustawy o partiach politycznych w przypadku niezłożenia przez partię polityczną sprawozdania w terminie określonym w art. 38 ust. 1 Państwowa Komisja Wyborcza występuje do sądu z wnioskiem o wykreślenie wpisu tej partii z ewidencji. (...) W ocenie Sądu Najwyższego Partia polityczna S.P.D. została wykreślona z ewidencji partii politycznych na wniosek PKW na podstawie art. 38c ustawy o partiach politycznych, a zatem w konsekwencji niezłożenia przez nią sprawozdania w terminie określonym w art. 38 ust. 1. Powyższa przyczyna wykreślenia partii z ewidencji partii politycznych rzeczywiście nie jest wskazana w katalogu przyczyn wykreślenia partii z ewidencji postanowieniem Sądu, wskutek którego to postanowienia partia polityczna podlega likwidacji (art. 45 pkt 2).

Ponieważ jednak przepis art. 45 ustawy wskazuje tylko dwie sytuacje, w których partia polityczna podlega likwidacji, a mianowicie wskutek:

1) rozwiązania mocą uchwały uprawnionego statutowego organu partii, albo

2) postanowienia sądu o wykreśleniu wpisu partii z ewidencji z przyczyn, o których mowa w art. 20, 21, 39 i 44, przy czym art. 39 został skreślony przez art. 238 pkt 17 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza (...), to należy przyjąć, że art. 45 pkt 2 dotyczy także wykreślenia partii z ewidencji partii politycznych z przyczyny określonej w przepisie art. 38c ust. 1 ustawy, jako że art. 45 pkt 2 jest oczywiście strukturalnie, funkcjonalnie i merytorycznie powiązany z tymi nowymi przepisami, zwłaszcza z art. 38c ust. 1 ustawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2006 r., III SW 14/06, OSNP 2007 nr 17-18, poz. 26).

OPRACOWAŁA

Joanna Baranowska

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz